

узгоджені сторонами зобов'язання, умови та строки їх виконання.

Текст медіативної угоди готується юридичними консультантами сторін, а, у разі їх відсутності, за згодою сторін текст медіативної угоди, виходячи з досягнутих під час медіації домовленостей, може бути підготовлений медіатором чи сторонами самостійно. До того ж, медіатор рекомендує сторонам отримати кваліфіковану правову допомогу (юридичну консультацію).

Сторони повинні сумлінно прагнути до вирішення будь-яких суперечок, що виникають із угоди або пов'язаних з нею, якнайшвидше, через переговори між уповноваженими представниками сторін, до компетенції яких входить врегулювання розбіжностей, які обіймають вищу посаду в управлінні компанією, ніж співробітники, які безпосередньо відповідають за виконання умов договору. Будь-яка особа може передати іншій стороні письмове повідомлення про будь-яку спірну ситуацію, що не вдалося вирішити в робочому порядку [3].

Під альтернативним вирішенням спору у законодавстві ЄС розуміється позасудове вирішення спорів за допомогою залучення незалежної третьої особи, яка пропонує або виносить рішення, або підводить сторони до взаємовигідного вирішення спору. Розробка правового регулювання даного інституту активно ведеться як на регіональному (ЄС), так і на універсальному (ЮНСІТРАЛ) рівнях [4].

Отже, з огляду на світову практику, будь-яка демократична країна, щоб знайти шляхи задоволення зростаючого попиту суспільства на ефективну та справедливую судову систему має створити повноцінний комплекс різноманітних дієвих процедур вирішення спорів. У зв'язку з цим медіативний рух набув великої популярності в Європі, про що свідчать численні міжнародні документи Європейського Співтовариства та Європейської Комісії.

Медіація – це визнана міжнародною спільнотою реальність, ефективний спосіб вирішення конфліктів та альтернативний метод вирішення спорів, що дозволяє знайти можливе рішення, яке найкраще відповідає потребам усіх сторін у суперечці. Вважаємо, що Україні слід урахувати позитивний досвід європейських країн щодо альтернативного вирішення спорів, особливо велику кількість можливостей для медіації. Це шлях до зниження соціальної напруги, порозуміння та консенсусу в усіх сферах суспільного життя.

1. Адамантис Є. Медіація в Україні: «за» та «проти» - Юрист & Закон., 2011р., № 42. URL: http://search.ligazakon.ua/1_doc2.nsf/link1/EA002546.html.

2. Керівні принципи для кращого виконання наявних рекомендацій про медіацію в сімейних справах і медіацію в цивільних справах (Європейська комісія з питань ефективності правосуддя (ЕКЕП-СЕРЕJ) : Європейські та міжнародні стандарти у сфері судочинства. Київ, 2015. С. 472–480.

3. Коваленко І. Медіація в сучасному світі та перспективи її розвитку в Україні. АО «Кравець і партнери», 2021 р., № 13. URL: https://uz.ligazakon.ua/ua/magazine_article/EA014649.

4. Директива 2008/52/ЄС Європейського парламенту і Ради про деякі аспекти медіації у цивільних та комерційних справах. Міжнародний документ № 2008/52/ЄС від 21.05.2008 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_a95.

Євген БІЛИЧ

викладач відділення
первинної професійної підготовки,
спеціалізації та підвищення кваліфікації
Навчально-наукового інституту заочного
навчання та підвищення кваліфікації
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

МЕДІАЦІЯ В ГОСПОДАРСЬКИХ СПОРАХ ЯК ОДИН ІЗ СПОСОБІВ АЛЬТЕРНАТИВНОГО ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ

У країнах Європи 80% спорів, що перебувають у провадженні суду та передаються на медіацію, вирішуються без судового розгляду.

Медіація – це процес досудового врегулювання суперечок, що виникають у сфері господарського, цивільного, трудового, адміністративного, кримінального та міжнародного права, за допомогою третьої незацікавленої особи – медіатора.

Медіатором є незалежний посередник, який допомагає сторонам вирішити спір

шляхом медіації.

Поняття «медіація» походить від лат. *mediare*, що означає бути посередником. У перекладі з англійської мови термін «медіація» (*mediation*) означає посередництво, клопотання, заступництво.

Медіація у праві – це метод вирішення спорів із залученням посередника (медіатора), який допомагає проаналізувати конфліктну ситуацію так, щоб зацікавлені сторони самостійно змогли обрати варіант рішення, що задовольняв би інтереси та потреби всіх учасників конфлікту.

В Україні інститут медіації перебуває на стадії зародження. Зазначений чинник зумовлює та пояснює наявність численних наукових підходів до визначення поняття «медіація», а також законодавчі ініціативи стосовно прийняття нормативно-правового акта на врегулювання цього правового явища.

Основними принципами, на яких ґрунтуватиметься майбутній інститут української медіації, є принцип добровільної участі, принцип активності та самовизначення сторін медіації; принцип незалежності та нейтральності медіатора; принцип конфіденційності інформації щодо медіації.

Ознаками медіації в господарському процесі є:

- 1) добровільність і конфіденційність .
- 2) допомогу сторонам спору надає незалежний професійний посередник який організовує переговори з метою узгодження інтересів сторін.
- 3) рішення в результаті приймається сторонами конфлікту самостійно.

Як показує світова практика, альтернативне вирішення спорів є цілком реальним та має місце бути механізмом вирішення приватно-правових спорів між юридичними та фізичними особами. Застосування різноманітних способів вирішення спору обумовлено об'єктивним фактором серед яких:

- Необхідність спрощення процедури вирішення конфліктів та спорів
- Використання наявних методів примирення та подолання конфліктів

Потреба у звільненні судових органів від великої кількості приватних та господарських спорів.

Застосування інституту медіації для вирішення господарських суперечок є надзвичайно ефективним і дієвим механізмом, враховуючи високий відсоток звернень до господарських судів та низький відсоток виконання їхніх рішень.

По-перше, впровадження медіації як засобу позасудового вирішення господарського конфлікту значно розвантажить господарські суди та збереже час і кошти його учасникам.

По-друге, учасники господарського конфлікту, можуть прийняти найбільш вигідне для всіх рішення та зберегти порядні партнерські відносини.

Для бізнесу швидкість вирішення господарського спору є ключовим чинником. Адже перспектива витратити час та ресурси на довготривалу судову тяганину, що в результаті не може не дати можливості отримати реального виконання судового рішення не приваблює нікого. Гнучкість та оперативність медіації зробить її чудовим інструментом для вирішення спорів в очах господарюючих суб'єктів.

Медіація є дуже ефективним альтернативним методом вирішення господарських спорів. Запровадження медіації в Україні сприятиме позитивному розвитку громадського суспільства та формуванню цивілізованого вирішення спорів у всіх сферах діяльності. Медіація має більше переваг ніж недоліків. Коли в нашому суспільстві буде запроваджений інститут медіації, він позитивно вплине на учасників процесів та забезпечить права учасників на примирення.

1. Розман Ю.В. Медіація як альтернативний спосіб вирішення приватно-правових спорів. *Актуальні проблеми політики*. 2013. Вип. 49. С. 245–256.

2. Козирева В. П., Гаврилішин А. П. Медіація як альтернативний спосіб вирішення господарських спорів. *Малий і середній бізнес (право, держава, економіка)*. 2011. № 1–2. URL : http://www.nbu.gov.ua/old_jm/soc_gum/misb/2011_1-2/Kozyreva_Gavrilishyn.pdf.

3. Резнікова В. Медіація (посередництво) як спосіб вирішення господарських спорів. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. 2012. № 90. С. 10–15.

4. Подковенко Т.О. Медіація як один з альтернативних способів розв'язання конфліктів. *Держава і право. Юридичні і політичні науки*. 2009. Вип. 45. С. 31-38.

5. Кисельова Т. Правове регулювання відносин із надання послуг медіації у зарубіжних країнах. *Право України*. 2011. № 11-12. С. 225-236.